

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/176/2020
Identifikačné číslo spisu: 8118200445
Dátum vydania rozhodnutia: 08.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8118200445.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne GR REAL s. r. o., so sídlom v Bratislave, Odborárska 52, IČO: 48 146 358, zastúpenej spoločnosťou JUDr. Michal Krutek, s.r.o., so sídlom v Trnave, Hlavná 11, IČO: 47 254 581, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Michal Krutek, proti žalovaným 1/ G. D., bytom vo E. E. XXX a 2/ I. D., bytom vo E. E. XXX, obom zastúpeným JUDr. Katarínou Andráš Leškovou, so sídlom Plzenská 2, Prešov o vypratanie nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/3/2018, o dovolaní strán sporu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2019 sp. zn. 12Co/68/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2019 sp. zn. 12Co/68/2019 spolu s rozsudkom Okresného súdu Prešov z 12. novembra 2018 č.k. 7C/3/2018-162 z r u š u j e a vec vracia na Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. novembra 2018 č.k. 7C/3/2018-162 vo výroku I. zamietol žalobu, II. žalobcovi a žalovaným nepriznal nárok na náhradu trov konania, III. zamietol vzájomný návrh žalovaných na určenie vlastníckeho práva, IV. žalovaným a žalobcovi v časti vzájomného návrhu nepriznal nárok na náhradu trov konania. Uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca sa stal vlastníkom nehnuteľnosti na základe dobrovoľnej dražby, o ktorej bola spísaná Notárska zápisnica číslo N 2175/2017 dňa 18. júla 2017, a to osvedčenie o vykonaní dobrovoľnej dražby podľa zákona č. 527/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov o dobrovoľnej dražbe (ďalej aj „zákon č. 527/2002 Z.z.“), a to za vydraženú cenu 77.400,- €. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobca je výlučným vlastníkom spornej nehnuteľnosti. Z predloženej zápisnice o odovzdaní predmetu dražby z 10. augusta 2017 pre súd prvej inštancie vyplynulo, že žalovaní 1/ a 2/ ako predchádzajúci vlastníci predmetnej nehnuteľnosti odmietli túto nehnuteľnosť vydať žalobcovi. V predmetnej nehnuteľnosti bývajú dve maloleté deti žalovaných 1/ a 2/, dcéra študujúca na vysokej škole a žalovaní 1/ a 2/ ako manželia. Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s

dobrymi mravmi. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. novembra 2013 sp.zn. 6Cdo/279/2012, v ktorom uviedol, že Dohovor o právach dieťaťa v článku 16 zaručuje maloletému dieťaťu právo na ochranu domova, pričom v zmysle článku 3 tejto právnej normy záujem (blaho) dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, teda aj pri rozhodovacej činnosti súdov. Súd prvej inštancie konštatoval, že strata obydlija je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydlija zvlášť v prípade, keď v predmetnom rodinnom dome bývajú dve maloleté deti trpiace závažnou psychickou poruchou. Uviedol, že zamietol žalobu žalobcu o vypratanie z dôvodu rozporu s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v neposlednom rade bral do úvahy, že toho času žalovaní 1/ a 2/ nemajú možnosť zabezpečiť si iné bývanie. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na správanie sa veriteľa Slovenskej sporiteľne, a.s., keď po celkovom zosplatnení úveru a prebiehajúcej dobrovoľnej dražby vyžaduje podľa tvrdení žalovanej 2/ od žalovaných 1/ a 2/, napriek skutočnosti, že prišli o to najcennejšie, a to o dom, obydlie, ktorý si budovali celý život, ešte sumu prevyšujúcu 3.000,- €. K vzájomnému návrhu žalovaných 1/ a 2/ na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti poukázal súd prvej inštancie na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. februára 2012 sp. zn. 7Cdo/34/2011, podľa ktorého príklep licitátora na dobrovoľnej dražbe je nadobudnutie vlastníctva formou prechodu práva na základe inej skutočnosti v zmysle § 132 Občianskeho zákonníka. Takýto prechod práva je právnou skutočnosťou, ktorú nie je možné preskúmať v rámci iného konania ako konania upraveného v § 21 ods. 2 a 3 zákona č. 527/2002 Z.z. Pokiaľ v osobitnom konaní o určenie neplatnosti dražby, v ktorom žaloba musí byť podaná v trojmesačnej prekluzívnej lehote počítanej od konania dobrovoľnej dražby, súd neurčí neplatnosť dražby, nemôže nikto, ani súd spochybňovať prechod práva na dobrovoľnej dražbe. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie vzájomný návrh žalovaných 1/ a 2/ na určenie vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam ako nedôvodný zamietol.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie strán rozsudkom z 12. decembra 2019 sp. zn. 12Co/68/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Uviedol, že v zmysle ustanovení § 379 a § 380 CSP viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, keďže jeho argumentácia bola vecne správna, objektívna, presvedčivá, podporená judikatúrou najvyšších súdnych autorít. Mal za to, že dôvody, ktoré strany sporu uvádzali v odvolaní, vyriešil už súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, pričom rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria jeden celok. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil. Konštatoval, že v posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie presvedčivo odôvodnil. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že odvolacie dôvody uvádzané stranami nie sú naplnené.

3. Žalobca proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie z dôvodu, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/). Namietal, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), tiež od právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) a ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielna (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Žalobca má za to, že odvolací súd a súd prvej inštancie sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to od rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) z 20. novembra 1997 sp. zn. 1Cdo/48/1997 a uznesenia z 27. októbra 2009 sp. zn. 1Cdo/98/2008, ktoré vyslovili, že ustanovením § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je možné konštituovať doteraz neexistujúce práva a povinnosti. Žalobca poukázal tiež na uznesenie najvyššieho súdu z 11. decembra 2019 sp. zn. 3Obdo/64/2019. Vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP namietal, že súdy sa odmietli zaoberať jeho argumentáciou týkajúcou sa podstatných okolností rozhodovaného sporu, keďže ani v

stručnosti vo svojich rozsudkoch neuviedli, prečo jeho tvrdeniam nemožno priznať úspech. Rozhodnutia považuje za nepreskúmateľné. Podľa žalobcu sa javí byť zásadne sporným posúdenie prejednávanej veci odvolacím súdom podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď napadnutým rozsudkom na základe tohto ustanovenia sa vlastne založilo nové právo. Žalobca má za to, že bezodplatné užívanie nehnuteľností žalobcu žalovanými 1/ a 2/ bez právneho titulu a na škodu žalobcu nie je zákonným postupom, ani postupom v súlade s dobrými mravmi. Namieta, že žalovaní 1/ a 2/ neposkytujú žalobcovi žiadnu odplatu za užívanie jeho nehnuteľnosti, svoju situáciu neriešia a súdu nepredložili žiadne dôkazy preukazujúce ich tvrdenia. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a konštatoval, že v predmetnej právnej veci došlo k porušeniu dobrých mravov zo strany žalobcu, avšak vôbec nezohľadnil skutočnosť, že konanie žalovaných 1/ a 2/ je protiprávne, keď bez akéhokoľvek právneho titulu a bez náhrady užívajú nehnuteľnosti žalobcu a obmedzujú ho tak vo výkone jeho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Na základe uvedeného žiadal zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie.

4. Žalovaní 1/ a 2/ proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie vo vzťahu k III. výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou zamietol vzájomný návrh žalovaných 1/ a 2/ na určenie vlastníckeho práva. Prípustnosť dovolania vyvodzujú z ust. § 420 písm. f/ CSP, nakoľko im súd nesprávnym postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP uviedli, že doposiaľ im nebolo doručené rozhodnutie odvolacieho súdu a bol doručený len spotrebiteľskému združeniu a to aj napriek tomu, že žalovaní 1/ a 2/ v odvolaní uviedli, že združenie ich už nebude zastupovať. Vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu uviedli, že je potrebné sa zaoberať otázkou, či žaloba o neplatnosť dobrovoľnej dražby podaná v trojmesačnej lehote od udelenia príklepu má byť jediným prostriedkom obrany skutočného vlastníka.

5. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaných 1/ a 2/ navrhol dovolanie zamietnuť a uviedol, že v plnom rozsahu zotrúva na svojom podanom dovolaní a navrhuje zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany zastúpené v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné a napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od

vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Vo vzťahu k dovolaniu podanom žalobcom najvyšší súd uvádza, že žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ust. § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP.

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

14.3. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 1ECdo/10/2014, 3Cdo/146/2013).

14.4. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

14.5. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť

rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

14.6. Na záseade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

14.7. V danom prípade obsah spisu dáva podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajinú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

14.8. V súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia súdu nižšej inštancie navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie súdu nižšej inštancie neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu odníma strane sporu možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f/ CSP), pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

14.9. Princíp dvojinštančnosti, ktorým sa riadi súdne konanie vyjadruje vzájomnú nadväznosť i prepojenosť odvolacieho konania s konaním uskutočneným pred súdom prvej inštancie. Z uvedeného plynú zásadné medze v tom, že rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní musí predchádzať náležité konanie pred súdom prvej inštancie, pretože až jeho naplnením sa môže vytvoriť priestor pre účinné uplatnenie účelu, ktorý zákon sleduje v prípade opravného (odvolacieho) konania. Účelom odvolacieho konania je náprava skutkových a právnych pochybení súdu prvej inštancie, za predpokladu, že boli rozpoznateľne (zrozumiteľne) prezentované. K naplneniu tejto úlohy je potrebné najskôr zistiť ako súd prvej inštancie ustálil skutkový stav veci a ako ju právne posúdil, čo najspoľahlivejšie signalizuje (práve) odôvodnenie jeho rozhodnutia. Rozhodnutie a jeho odôvodnenie je základným a bezpodmienečným objektom prieskumnej činnosti vykonávanej súdom vyššieho stupňa. Výsledky prieskumnej činnosti sú vždy reakciou na správnosť a opodstatnenosť dôvodov preskúmaného rozhodnutia vo svetle uplatnených odvolacích námietok. To znamená, že preskúmané rozhodnutie musí spĺňať požiadavky zákona z hľadiska jeho odôvodnenosti (preskúmateľnosti) v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť dôvody jeho rozhodnutia. Myšlienkový postup súdu musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku.

14.10. Dovolací súd zdôrazňuje, že súd sa musí v odôvodnení rozhodnutia vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie ktorá nemôže z pohľadu presvedčivosti, ale ani vecnej správnosti rozhodnutia popri sebe obstať, v takom prípade zakladá vadu konania v zmysle § 420

písm. f/ CSP, ktorú si odvolací súd nevšimol a nedošlo k jej odstráneniu, pokiaľ postupoval podľa § 387 CSP.

15. V posudzovanom spore sa žalobca domáhal ochrany svojho nadobudnutého vlastníckeho práva dobrovoľnou dražbou a žiadal o vypratanie tejto ním nadobudnutej nehnuteľnosti žalovanými 1/ a 2/ z dôvodu, že ju neoprávnene užívajú aj naďalej bez akejkoľvek odplaty za užívanie.

15.1. Práve ustálenie toho, či dochádza k neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva žalobcu a či bývajú a užívajú nehnuteľnosť žalovaní 1/ a 2/ bez akéhokoľvek právneho titulu a bez poskytovania žalobcovi akejkoľvek odplaty za jej užívanie, bolo rozhodujúce pre náležité skutkové a právne posúdenie veci. Podľa dovolacieho súdu súdy nižšej inštancie túto otázku náležite nevyriešili. Zaoberali sa len ochranou práva žalovaných 1/ a 2/, ktorých vypratanie z nehnuteľnosti by bolo podľa nich v rozpore s dobrými mravmi vzhľadom na ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Stratu ich obydla považovali súd prvej inštancie a odvolací súd za najextrémnejšiu formou zásahu do ich práva na rešpektovanie obydla. Poukázali na to, že v predmetnom rodinnom dome bývajú dve maloleté deti trpiace závažnou psychickou poruchou a z dôvodu, že nemajú možnosť zabezpečiť si iné bývanie. Nezaoberali sa však zásahom do vlastníckeho práva žalobcu a jeho obmedzením, nakoľko nemôže užívať predmetnú nehnuteľnosť. Rovnako neposúdili užívanie nehnuteľnosti žalobcu žalovanými 1/ a 2/ bez právneho titulu a bez akejkoľvek odplaty za užívanie.

16. Vzhľadom na to, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP, je dovolanie žalobcu nielen prípustné, ale tiež dôvodné, lebo je v ňom opodstatnene uplatnený relevantný dovolací dôvod v zmysle § 431 ods. 1 CSP.

17. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f/ CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, najvyšší súd rozhodnutie súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Vzhľadom na výskyt vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd sa už nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní žalobcu ani v dovolaní žalovaných 1/ a 2/.

18. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Dovolací súd podľa týchto ustanovení zrušil nielen rozsudok odvolacieho súdu, ale aj ním potvrdený prvoinštančný rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

19. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

20. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.